

RG-15.734

Szkoła Podstawowa Nr 2 w Opocznie (Sygn. 604) Selected Records of the Primary School No. 2 in Opoczno

United States Holocaust Memorial Museum Archives
100 Raoul Wallenberg Place SW
Washington, DC 20024-2126
Tel. (202) 479-9717
e-mail: reference@ushmm.org

Inventory

Archiwum Państwowe w Kielcach

604 Szkoła Podstawowa Nr 2 w Opocznie, 1917-1950

- 1 Akta organizacyjne szkoły za lata 1919-1926, kart 171 [pisma okólne, zarządzenia Inspektoratu Szkolnego, dokumenty zmieniające nazwę szkoły (przed I wojną światową i tuż po jej zakończeniu placówka nosiła nazwę Szkoła im. Esterki), w jednostce znajduje się dokument, który potwierdza, że była to żydowska szkoła powszechna (k. 44); rozkład zajęć nauczycieli, inwentarz szkolny za rok 1921/22].
- 2 Akta organizacyjne szkoły, 1927 r., kart 75 [polecenia władz nadrzędnych, wytyczne i okólniki, wykazy liczby dzieci zapisanych].
- 3 Akta organizacyjne szkoły, 1928 r., kart 311 [kilkanaście arkuszy szkolnych młodzieży żydowskiej, zarządzenia dotyczące świąt państwowych, przykłady pomocy dla nauczycieli, rozkład godzin, lista 541 żydowskich dzieci z roczników 1915-1921; świadectwa szkolne].
- 4 Akta organizacyjne szkoły, 1929 r., kart 235 [korespondencja z Inspektoratem, plan lekcji, rozkład godzin, nominacje nauczycieli, wykazy uczniów, informacje o kursach dla nauczycieli].
- 5 Akta organizacyjne szkoły, 1930 r., kart 221 [Korespondencja, wyjaśnienie sprawy nauczania religii mojżeszowej w języku hebrajskim w I klasie (dzieci przychodziły do szkoły z bardzo słabą znajomością języka polskiego); wykazy dzieci, które opuściły naukę szkolną; świadectwa szkolne: Mojżesz Abzac, Różia Cwajghaflik, Hinda Cukierówna, Marjem Rzetelnicka, Bencjan Rzetelnicki, Gitla Milsztajn, Bajla Królówna, Szyfra Kuszer, Łaja Dobraczyńska, Sala Chaimowicz, Chaja Edelsztajn, Masia Chuda, Małka Cymber, Sura Fichtenbaum, Rywka Kirszbaum, Rajzla Markowiecka, Szapsa Rauchwergier, Masia Politańska, Chaja, Lebendyger (lub Zebendyger), Moszek Bajnweld, Chana Goldberg].
- 6 Akta organizacyjne szkoły, 1931 r., kart 225 [Wykazy frekwencyjne, formularz statystyczny dla szkół powszechnych (w formularzu podana jest liczba dzieci uczęszczających w 1931 r. do szkoły - było to 415 dzieci wszystkie wyznania mojżeszowego), wykaz liczby uczniów według zawodu rodziców (dominowały dzieci rzemieślników - 132 oraz kupców i przedsiębiorców -

- 219), odezwa Międzynarodowej Ligi Nowego Wychowania z ankietą, świadectwo szkolne Broni Lejzorowicz].
- 7 Akta organizacyjne szkoły, 1932 r., kart 181 [zawiadomienie o rozpoczęciu akcji dożywiania dzieci, zaświadczenie o stanie majątkowym rodziców, pouczenie w sprawie obchodzenia świąt i uroczystości państwowych].
  - 8 Akta organizacyjne szkoły, 1933 r., kart 327 [Regulamin Kół Szkolnych Ligi Morskiej i Kolonialnej, instrukcje dotyczące egzaminów, zawiadomienie o publikacjach pedagogicznych, wykazy dzieci, wykazy uczniów do szczepienia przeciw ospie, śledztwo w sprawie nieobecności dzieci w dniu 10 kwietnia (dzieci usprawiedliwiały się mówiąc, że nie zostały puszczane do szkoły ze względu na święto żydowskie w tym dniu), wykaz dzieci uczęszczających do szkoły hybrajskiej „Tarbut” w roku szkolnym 1933/34, wykazy dzieci w poszczególnych klasach].
  - 9 Akta organizacyjne szkoły, 1934 r., kart [okólniki, zarządzenia Inspektoratu Szkolnego, pisma związane z organizacją pracy w szkole].
  - 10 Akta organizacyjne szkoły, 1933-1935, kart 266 [Wykazy dzieci przyjętych na dożywianie w roku 1933, plan zajęć, okólniki, instrukcje].
  - 11 Akta organizacyjne szkoły, 1936 r., kart 245 [charakterystyka klas (bardzo ciekawe materiały[!], z których można wiele dowiedzieć się o sytuacji bytowej żydowskich dzieci, ich rodziców itp.), okólniki, zarządzenia, odezwa Komitetu Uczczenia Pamięci Marszałka Józefa Piłsudskiego, nauczycielami w większości były osoby wyznania rzymskokatolickiego, wykaz uczniów zakwalifikowanych do dożywiania (imię i nazwisko ucznia; oddział; rok urodzenia; imię ojca; adres; uwagi) - tylko dzieci żydowskie; dwa świadectw szkolne Prywatnej Koedukacyjnej Szkoły Powszechnej z hebrajskim językiem nauczania Stowarzyszenia „Tarbut” (w języku polskim i hebrajskim)].
  - 12 Akta organizacyjne szkoły, 1937 r., kart 365 [okólniki, wytyczne, zarządzenia, pojawiają się pisma Inspektoratu Szkolnego w Końskich].
  - 13 Akta organizacyjne szkoły, 1938 r., kart 352 [wytyczne, okólniki, zawiadomienia, wykazy uczniów, informacje o zbiórkach pieniędzy, zawiera Biuletyn Towarzystwa popierania budowy Publicznych Szkół Powszechnych].
  - 14 Akta organizacyjne szkoły, 1939 r., kart 96 [utworzenie Inspektoratu Szkolnego w Opocznie, zarządzenia ministerstwa, wykazy zatrudnionych nauczycieli].
  - 15 Akta organizacyjne szkoły, 1939-1940, kart 52 [W piśmie Inspektora szkolnego w Opocznie do kierownictwa szkoły z 27 września 1939 r. informacja, że do szkoły nie mogły uczęszczać dzieci wyznania mojżeszowego; korespondencja urzędowa, programy zajęć itp.].
  - 16 Akta organizacyjne szkoły, 1941-1944, kart 95 [Lista zarekwirowanych książek, lista zarekwirowanych map (w tym mapa fizyczna i polityczna Palestyny)].
  - 20 Książka sanitarna, 1928-1929, kart 3 [zawiera informacje na temat stanu sanitarnego szkoły i zdrowotności uczniów].

- 21 Wpisowe uczniów, 1936-1939, kart 34 [Listy uczniów z podziałem na poszczególne klasy wpisanych na kolejne lata wraz z opłatami. Na listach zdecydowaną większość stanowią dzieci żydowskie, pojawiają się jednak klasy gdzie występuje młodzież rzymsko-katolicka].
- 22 Protokoły konferencji nauczycielskich, 1917-1923, kart 19 [przedstawienia uczniów z okazji zakończenia roku szkolnego, podpisy zaproszonych gości].
- 23 Księga uchwał konferencyjnych, 1924-1931, kart 122 [rozpoczyna protokoły odbioru inwentarza szkoły].
- 24 Księga protokołów Rady Pedagogicznej, 1930-1935, kart 182 [poruszane kwestie związane z życiem szkoły].
- 25 Konferencje rejonowe w Opocznie. Księgi protokołów, 1933-1939, kart 82 [Sprawozdania z konferencji]
- 26 Księga protokołów konferencji klasowych, 1933-1937, kart 107 [Informacje na temat liczby kwalifikowanych dzieci, sprawy wychowawcze, dydaktyczne, wnioski itp.].
- 27 Księga protokołów posiedzeń Rady Pedagogicznej, 1935-1948, kart 202 [Poruszane kwestie związane z życiem szkoły. W protokole z 11 października 1939 r. informacja o opóźnionym roku szkolnym i o tym, że do szkoły miały uczęszczać tylko dzieci wyznania katolickiego].
- 28 Katalog klasyfikacyjny klas I do VI, 1923-1924, kart 178
- 29 Księga Główna, 1924-1925, kart 186
- 30 Księga Główna, 1925-1926, kart 172
- 31 Księga Główna ocen postępów uczniów w nauce, 1926-1927, kart 195 [Lista dzieci i ich oceny z poszczególnych przedmiotów, a także informacja o tym czy dostały promocję do następnej klasy. Ponadto z ważnych informacji: data urodzenia dziecka. W księdze pojawiają się tylko imiona i nazwiska dzieci żydowskich].
- 32 Katalog klasowy wraz z wykazem klasyfikacyjnym roczników: 1917, 1918, 1919, 1920, akta za lata 1927-1928, kart 443
- 33 Katalog klasowy wraz z wykazem klasyfikacyjnym rocznika 1920, 1921, akta za lata 1928-1929, kart 488
- 34 Katalog klasowy wraz z wykazem klasyfikacyjnym, 1929-1930, kart 472
- 35 Katalog klasowy wraz z wykazem klasyfikacyjnym, 1930-1931, kart 487
- 36 Katalog klasowy - księga główna wraz z wykazem klasyfikacyjnym, 1931-1932, kart 525
- 37 Księga ocen sprawowania się i postępów w nauce uczniów, 1932-1933, kart 335
- 38 Księga ocen sprawowania się i postępów w nauce uczniów, 1933-1934, kart 261
- 39 Księga ocen (oddział od I do VII), 1934-1935, kart 197

- 40 Księga sprawowania i postępów w nauce uczniów, 1935-1936, kart 187
- 41 Księga ocen sprawowania i postępów w nauce uczniów rocznika 1924, 1925, 1926, 1927, 1928, 1929, akta za lata 1936-1937, kart 218
- 42 Księga ocen (klasy od I do VII), 1932-1933, kart 214
- 43 Dziennik frekwencyjny oddz. IIIa, 1932-1933, kart 120 [Lista dzieci z uwzględnieniem ich frekwencji w szkole. Ponadto: data urodzenia dziecka; imię ojca/matki/prawnego opiekuna; adres; zawód; data szczepienia ospy (niewypełnione). W dzienniki występują tylko imiona i nazwiska dzieci żydowskich. Ponadto dziennik lekcyjny z dokładnym rozpisaniem zajęć, tytuły lekcji itp. Informacja, że rok szkolny rozpoczął się od nabożeństwa w synagodze].
- 44 Dziennik frekwencyjny oddz. IIIb, 1932-1933, kart 122
- 45 Dziennik frekwencyjny oddz. IV, 1932-1933, kart 112
- 46 Dziennik frekwencyjny oddz. V, 1932-1933, kart 105
- 47 Dziennik frekwencyjny oddz. VII, 1932-1933, kart 119
- 48 Dziennik frekwencyjny oddz. IIb, 1933-1934, kart 151
- 49 Dziennik lekcyjny oddz. Ia, 1934-1935, kart 156
- 50 Dziennik lekcyjny oddz. IVb, 1935-1936, kart 132
- 51 Dziennik klasy VI, 1935-1936, kart 152 [Podział materiału nauczania na poszczególne miesiące. Uwzględnione są: przedmiot, klas, liczba godzin, miesiąc. Przykładowo: Przedmiot: Geografia; Klasa: VI; Liczba godzin: 3; Wrzesień: Kształt ziemi. Pierwsza podróż Magellana. Siatka geograficzna, długość i szerokość geograficzna. W dzienniku uwzględniony jest również przedmiot religia mojżeszowa (religia rzymskokatolicka nie była w programie szkoły co może świadczyć, że była to placówka żydowska)].
- 52 Dziennik lekcyjny klasa IVa, 1937-1938, kart 139
- 53 Dziennik klasa VII, 1937-1938, kart 139
- 54 Dziennik lekcyjny klasa VIb, 1938-1939, kart 130